

ZÁVĚR

Česká republika a Evropská unie se nachází ve třetí, dlouhodobé etapě modernizace práva společností a podpory corporate governance nastíněné Akčním plánem Evropské komise v roce 2003. Jedním z bodů, jež si tento plán v oblasti corporate governance vytyčil, je i odstranění překážek výkonu akcionářských práv. Tento program byl realizován přijetím Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi. Směrnice byla transformována do tuzemského právního řádu zákonem č. 420/2009 Sb. Právě otázkám odstraňování participačních bariér v souvislosti s transpozicí této směrnice se věnuje tato diplomová práce. Z hlediska corporate governance jde o řešení důležitého problému racionální apatie akcionářů.

V moderním globalizovaném světě není problém kupovat akcie zahraničních společností, zvláště pak v rámci zemí Evropské unie. Výkonu akcionářských práv v těchto společnostech však často brání překážky právní i ekonomické povahy. Uvedená Směrnice znamená velký přínos v jejich odstraňování, ačkoli ani ona plně nesplnila očekávání v ní kladená. Směrnice nevymezila jednotným způsobem osobu oprávněnou k výkonu akcionářských práv. V souladu s doporučením expertní skupiny se alespoň pokusila zajistit, aby koncoví akcionáři měli možnost udílet pokyny pro hlasování ohledně svých akcií tím, že členským státům stanovila povinnost umožnit oddělené hlasování akciemi vedenými na jméno prostředníků. Při porovnání účelu tohoto ustanovení Směrnice s textem Novely jsem došel k závěru, že při transformaci do tuzemského právního řádu zašel český zákonodárce příliš daleko, když umožnil oddělené hlasování též akciemi koncového akcionáře, a to jednou a toutéž osobou. Zvolený způsob transpozice tak sice splnil účel usnadnění výkonu akcionářských práv, přinesl však s sebou nové problémy.

Ohledně zákazu blokování převodu akcií v době mezi rozhodným dnem a valnou hromadou jsem narazil na nesoulad rozsahu tohoto zákazu s jeho účelem formulovaným ve Směrnici samotné i ve zprávě skupiny expertů. K naplnění vytyčeného cíle by podle mého názoru stačilo omezit zákaz selektivního blokování převodu pouze těch akcií, ohledně nichž se akcionář hodlá zúčastnit valné hromady. Pro úplný zákaz blokace převodů svědčí však pádné ekonomické argumenty. Vzhledem k tomu, že volba ideálního řešení je spíše záležitostí potřeb praxe, nebyl jsem v tomto bodě schopen zaujmout jednoznačné stanovisko a omezil

jsem se pouze na konstatování rozporu mezi proklamovaným cílem a výslednou podobou úpravy ve Směrnici.

Směrnice stanovila mimo jiné požadavky na odstranění překážek zastoupení akcionáře na valné hromadě zmocněncem. Případný konflikt zájmů mezi akcionářem a jeho zmocněncem umožňuje řešit pouze taxativně vyjmenovanými způsoby. Tuzemský zákonodárce v rámci transpozice Směrnice zrušil zákaz zastoupení akcionáře členem představenstva či dozorčí rady společnosti. Učinil tak, jako u většiny transponovaných ustanovení Směrnice, jednotně pro všechny akciové společnosti, nikoli jen pro společnosti s kótovanými akciemi. Konflikt zájmů je tak nově řešen oznamovací povinností zmocněnce vůči akcionáři. Zákonodárce se však při transpozici podle mého názoru ne zcela jednoznačně vyrovnal s obecným ustanovením o konfliktu zájmů obsaženém v § 22 ObčZ.

Analýza nové úpravy zastoupení mě přivedla na problematiku elektronického udělování plné moci, jejího doručování společnosti a ověření totožnosti autora podpisu. Společnosti s kótovanými akciemi mají nově povinnost přijímat elektronická oznámení o udělení plné moci k účasti na valné hromadě. S touto novou povinností by se měly společnosti vypořádat ve stanovách. V diplomové práci jsem se pokusil nastínit možná řešení úpravy stanov. V této souvislosti upozorňuji na to, že při transpozici Směrnice opomenul podle mého názoru zákonodárce upravit též udělování plné moci elektronicky.

Vzhledem k tomu, že podpis na elektronickém dokumentu nelze legalizovat, budou se muset společnosti, jejichž stanovy obsahují požadavek na úřední ověření podpisu na plné moci, vypořádat i s tímto faktem. Ve své práci jsem se pokusil předložit možnosti řešení a poukázat na jejich výhody či nevýhody.